

Förebygga suicid i fysisk miljö

- SKRs skrift
- Nationell strategi som ska tas fram gemensamt av 26 myndigheter.

Förebygga suicid i fysisk miljö

ETT INSPIRATIONSMATERIAL FÖR
KOMMUNERNAS ARBETE

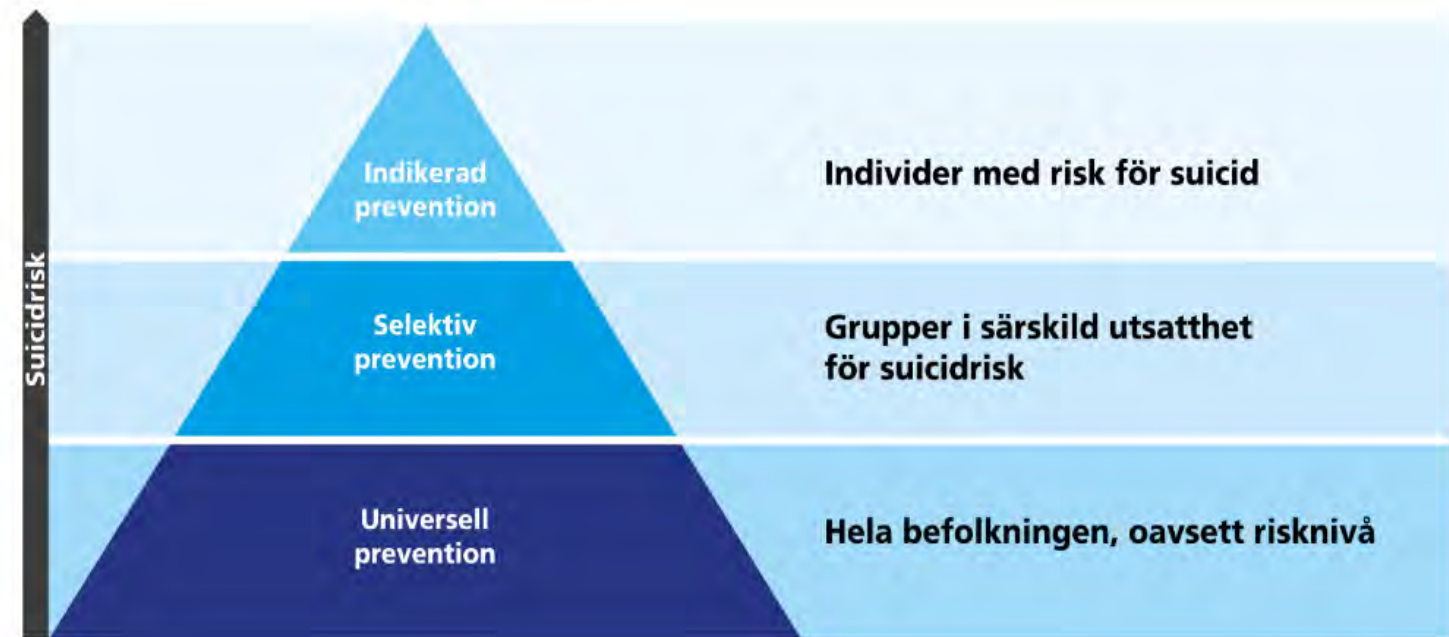

26 myndigheter ska gemensamt ta fram en strategi

Kommunernas roll utifrån åtgärder i den fysiska miljön

- Kommunen har ett stort och brett ansvar att förebygga suicid på flera nivåer samtidigt.
- En viktig aspekt är att undersöka möjligheterna och sammankoppla suicidprevention i fysisk miljö till befintligt suicidpreventivt arbete som redan bedrivs i en kommun.

Begränsning av suicidmetoder och dess effekter

- Det finns mycket stark evidens för suicidförebyggande åtgärder i form av begränsning av medel och metoder som används vid suicid.
- Insatser med stark evidens:
 - Plattformsdörrar vid tåg
 - Barriärer vid broar och klippor
 - Avspärrning av vägar
 - Ökad närvaro och bevakning av suicidtäta platser.

I Stockholm har man exempelvis sett en signifikant minskning av hopp från Västerbron i och med att man har satt upp ett skydd.

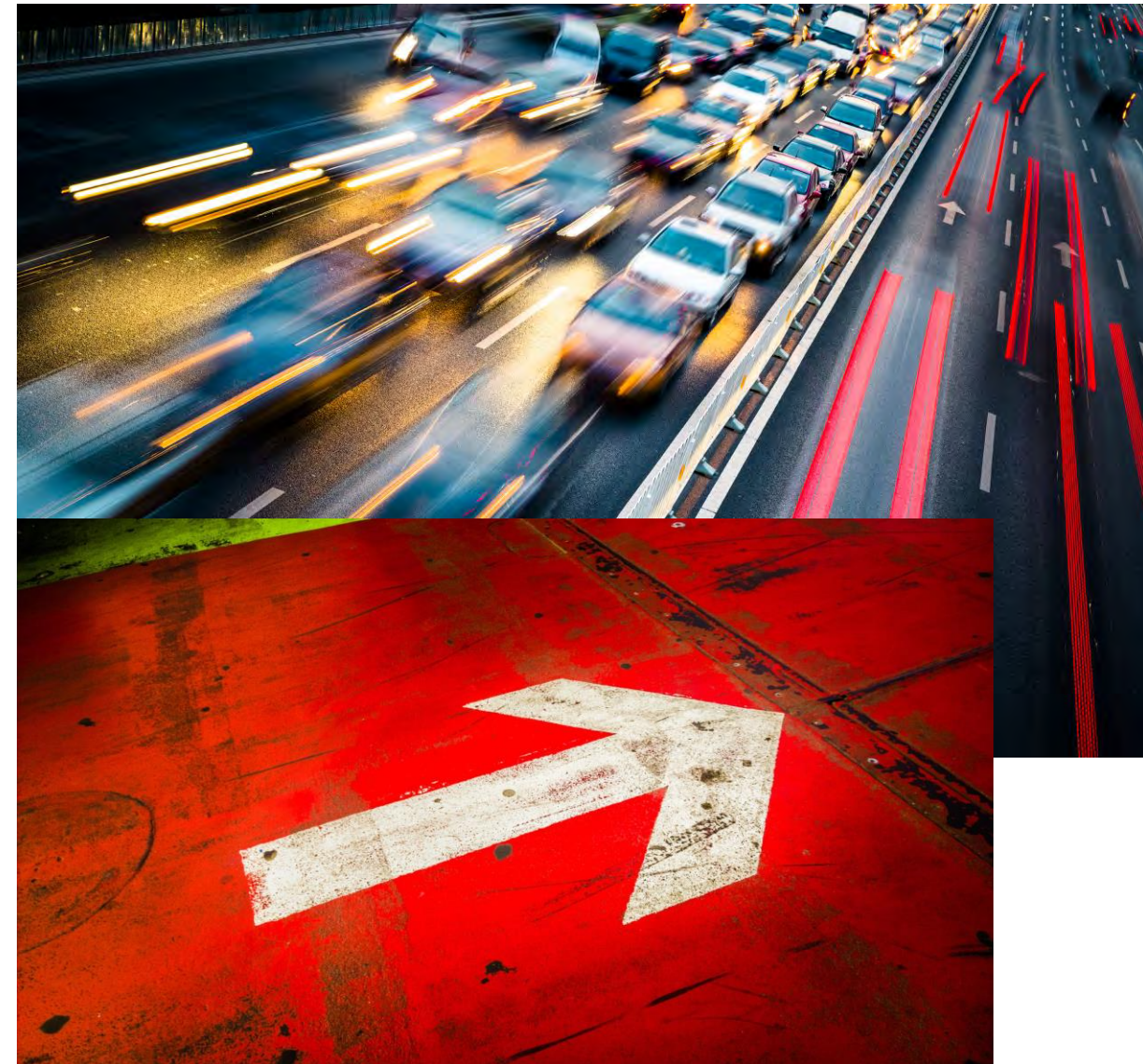
Integrera arbetet med suicidprevention i fysisk miljö med det kommunala trafiksäkerhetsarbetet

➤ Kommunala trafiksäkerhetsprogram

- Exempel på åtgärder som kan ingå i detta är:
- hastighetsbegränsningar,
- ombyggnad av korsningar
- åtgärder i gång- och cykelvägnätet.

Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

Varje kommun är skyldig att ta fram kommunala handlingsprogram för att förebygga olyckor enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Vissa kommuner har valt att inkludera det suicidpreventiva arbetet i dessa handlingsprogram.

Olika aspekter av det kommunala uppdraget där suicidprevention kan inkluderas

Fysisk planering

Minska risk för suicid i nya fysiska miljöer.
Arbeta med sociala aspekter i den fysiska planeringen.

Nybyggnation av kommunala fastigheter och infrastruktur

Ställa krav i upphandlingen av t.ex. broar så att risk för suicid minimeras.
Ta med suicidprevention i planeringen av driften av nya anläggningar.

Åtgärder i befintlig miljö

Inventera och åtgärda risker i den befintliga fysiska miljön.

REGION
SÖRMLAND

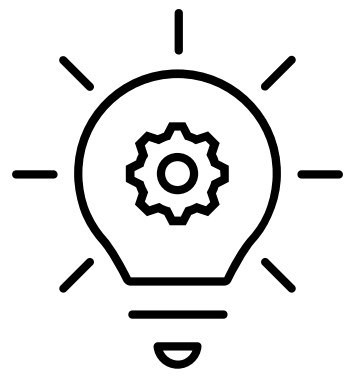
Process för uppstart av suicidpreventivt arbete

FIGUR 3. Övergripande process för att starta upp ett arbete med självmordsprevention i den fysiska miljön

Källa: Egen bearbetning.

Samhällsbyggnads- eller tekniska förvaltningen
behöver involveras.

Hur kan arbetet organiseras?

- - Arbetet kan organiseras och bedrivs inom ramen för samhällsplaneringen och kommunens arbete med social hållbarhet.
- - Det kan också göras som en del av kommunens arbete med trygghet, säkerhet och olycksförebyggande insatser.

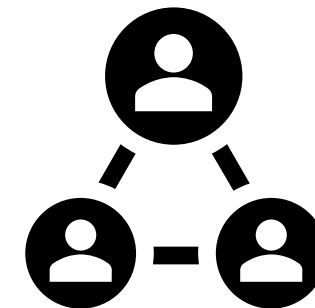
Organisatoriskt bör det suicidpreventiva arbetet i fysisk miljö kopplas till de delar i kommunen som utvecklar och förvaltar bebyggelse och infrastruktur.

Berörda parter inom kommunen kan utgöras av:

- Gata- och park/teknisk förvaltning>>
- Samhällsbyggnad
- Kommunal räddningstjänst
- Kommunalt bostadsbolag med flera.

Exempel på externa aktörer att samverka med:

- Polismyndigheten
- Trafikverket
- Länsstyrelsen
- Regionen
- Civilsamhället

Trafikverkets roll

- Mot bakgrund av de transportpolitiska målsättningarna har trafikverket i uppdrag att verka för att antalet skadade och dödade inom järnvägstransportområdet fortlöpande ska minska. 2012 antog Trafikverket ett halveringsmål som innebär att antalet omkomna (inklusive suicid) på järnvägen ska minska med 50 procent från 2010 till 2020.
- För perioden 2020-2029 finns ytterligare ett halveringsmål inplanerat. Det finns även ett förslag om mål för att antalet självmord i vägtrafiken ska halveras till 2030.
- Mot bakgrund av detta kan kommuner ta direkt kontakt med Trafikverkets regioner och uppmärksamma dem på risker i den fysiska miljön.

Kenneth Svensson, sakkunnig i trafiksäkerhet vid Trafikverket.

Suicidprevention förbättrar den fysiska miljön för alla

Kenneth Svensson, sakkunnig i trafiksäkerhet vid Trafikverket menar att suicidprevention förbättrar den fysiska miljön för alla:

– Att rensa vägars sidoområdet från fasta objekt, alternativt skydda trafikanterna med hjälp av räcken, kan förhindra självmord men skyddar även trafikanterna från skador till följd av andra olyckshändelser.

Att bygga om vägar så att de får mötteseparerade körbanor höjer trafiksäkerheten för alla trafikanter, och begränsar möjligheten att begå suicid i möteskollisioner.

Att sätta hoppskydd på broar ökar tryggheten för alla fotgängare, och försvårar även för sabotage i form av nedkastande av föremål på vägar.

Att utforma intrångsskydd för fotgängare längs tätortsnära järnvägar och vägar med höga hastigheter, försvårar självmord men förhindrar även olyckor när personer försöker gena.

REGION
SÖRMLAND

Goda exempel från olika kommuner i landet

Höjd på broräcke - ett krav i upphandling i Jönköpings kommun

Jönköpings kommun ställde krav på hur högt ett broräcke skulle vara efter en renovering. Räcket var tidigare cirka 1,4 meter och kommunen ställde krav på att det skulle vara minst 1,8 meter högt, vilket var högre än standard. Dessutom ställdes krav på att spjälorna skulle sitta tätare än vanligt, för att försvåra överklättring. Se bilderna 1 och 2 på nästa sida.

Källa: Stefan Holst, gatuingenjör vid Tekniska kontoret, Jönköpings kommun.

Bild 2. Nyrenoverad suicidskyddad bro. Räcket har gjorts högre och icke-klättringsbart.
Källa: Jönköpings kommun.

Varbergs kommun konkreta arbete med suicidförebyggande åtgärder i fysiska miljöer

1. Identifiering av riskmiljöer
2. Analys av riskmiljöer
3. Vidtagna åtgärder

Bild 23. Stängsel vid broar över järnväg som ej är klättringsbara. Källa: Varbergs kommun.

Ronny Andersson, säkerhetssamordnare,
Räddningstjänsten Väst.

Varbergs kommun – från inventering till åtgärd

Följande riskmiljöer har identifierats i Varbergs kommun:

- › Mörka tågtunnlar
- › Mörka bergspass
- › Viadukter
- › Järnväg

Bidragande orsaker till varför dessa var riskmiljöer:

- › Nedslitna staket.
- › Brist på underhåll.
- › Stora mörka partier där tågförare inte kunde se omgivningarna runt järnvägen.
- › För svag belysning.

Åtgärder som har implementerats:

- › Förstärkt, svetsat stängsel, 160 cm högt och med avklippt taggprofil. Utformning av staket med taggar framkom efter samtal med psykiatri, då psykiatri menade att taggarna kan bryta den suicidala processen.
- › Utökning av belysningsarmaturer och byte från traditionell belysning till LED.
- › Uppsättning av skyltar som informerar lokförare om att tuta inför plankorsningar och andra identifierade riskmiljöer.
- › Monterade stängsel vid broar över järnvägen samt justerade infästningar så att dessa inte är klättringsbara.

Intervju med Ronny Andersson, säkerhetssamordnare, Räddningstjänsten Väst.

Stängsel längs järnväg och punktbelysning vid utsatta platser längs med järnvägen

Bild 24. Stängsel längs järnvägen. Källa: Varbergs kommun.

Bild 25. Punktbelysning vid utsatta platser längs med järnvägen. Källa: Varbergs kommun.